

ЗМІСТ ЖУРНАЛУ ЗА 2018 РІК

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ МОВИ Й ЛІТЕРАТУРИ

ОФІЦІЙНО

Програми з української мови і літератури для 10 класу (рівень стандарту, профільний рівень) 7-8

Методичні рекомендації щодо викладання української мови і літератури у 2018/2019 н. р. 7-8

НА ЧАСІ

БАГАН ОЛЕГ. Роздуми над новою програмою з української літератури для 10 – 11 класів 11, 12

МОВЧАН РАІСА. Канон української класики, його функціонування в сучасній школі 12

НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА

ДРОЗДОВСЬКИЙ ДМИТРО. Виклики й перспективи реформування сучасної освіти в Україні 1

КРИВОРОТЕНКО ОЛЬГА. Використання прийомів розвитку критичного мислення на уроках літератури 5

ПОМЕТУН ОЛЕНА. Як розвивати критичне мислення в учнів 5

ГОТУЄМОСЯ ДО ЗНО

АВРАМЕНКО ОЛЕКСАНДР, БЛАЖКО МАРІЯ. Короткий словник наголосів 3

БОЙКО НАТАЛІЯ. Формування предметних компетентностей у процесі підготовки до ЗНО 1

БУТУРЛИМ ТЕТЯНА. Системна підготовка учнів до ЗНО з української літератури 10

Власне висловлення на зовнішньому незалежному оцінюванні з української мови і літератури 3

ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО УРОКУ

КУЧЕРЕНКО ІРИНА. Технологічний аспект вивчення української мови 6

КУЧЕРЕНКО ІРИНА. Особистісно зорієнтоване навчання – домінуюча модель реалізації концепції «Нова українська школа» 10, 11

КОМПЕТЕНТІСНЕ НАВЧАННЯ

БОНДАРЕНКО НЕЛЛІ. Соціальне спрямування сучасних технологій навчання української мови старшокласників 9

ГОШОВСЬКА ОКСАНА. Формування ключових компетентностей учнів на уроках української мови та літератури через мовленнєву діяльність 9

КАРПЕЛЬОВА ІРИНА, ШУНЕВИЧ ОКСАНА. Упровадження технології розвитку критичного мислення на уроках вивчення творчості Олександра Довженка 12

УГНІЧ РУСЛАНА. Теорія і практика моделювання компетентнісного уроку 5

ПЕДАГОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ

БОРИСЕНКО НАТАЛІЯ. Квест «Літературними стежками Харкова», присвячений Дню української писемності та мови 4

БОРИСЕНКО НАТАЛІЯ. Навчання як маленька велика пригода (Квести на уроках та в позакласній роботі) 3

МАЙСТЕР-КЛАС

ЧАЙКА ЛЕСЯ. Узагальнення й систематизація знань із теми «Безсполучникове складне речення» (Поліекранний урок у 9 класі з використанням ІКТ) 1

РОБІТНЯ СЛОВЕСНИКА

ВОРОХ ОЛЕНА. Вивчаємо дієприкметниковий зворот 9

ПЛЕВНИЦЬКА АЛЛА. «...Щоб стати навіки соняшником» (Урок у 5 класі); Діалог – обмін думками і враженнями, офіційна і неофіційна розмова (Урок у 9 класі) 4

ШВАЄВСЬКА ОКСАНА. Добро і зло, природа і людина в казці Василя Королева-Старого «Хуха-Моховинка» (5 клас); Новела Михайла Коцюбинського «Intermezzo», її актуальність (10 клас) 11

ДВА УРОКИ НА ОДНУ ТЕМУ

ВИТРИКУШ ІРИНА. Іван Франко. «Фарбований Лис». Образ Лиса, риси його характеру 9

ХАНДРУК ЛІНА. Викриття хитрості й пихатості Микити в казці Івана Франка «Фарбований Лис» 9

ПОРТФОЛІО МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ

ТКАЧ ЕВЕЛІНА. Види й засоби міжфразового зв'язку (Урок у 8 класі) 11

НАУКОВЕЦЬ – ПРАКТИКОВІ

БОНДАРЕНКО ЮРІЙ. Самостійна робота як спосіб реалізації загальнодидактичних та методико-літературних знань 1, 3, 5

БОНДАРЕНКО ЮРІЙ. Узагальнення і систематизація на уроках літератури 12

Методична консультація

ОМЕЛЬЧУК СЕРГІЙ. Відмінність у значенні лінгводидактичних термінів «робота з текстом» і «робота над текстом» 4

І УЧНЕВІ, І СТУДЕНТУ

РИЖУК ЛЮДМИЛА. Технологічна картка як форма планування навчальної діяльності 3

УЧИТЕЛЬ РОКУ – 2018

ДРОЗДОВСЬКИЙ ДМИТРО. Усеукраїнський конкурс на шляху до Нової української школи 12

КЕЦМУР ОЛЬГА. Кроки до перемоги. Проекти показових уроків 12

ЛІТЕРАТУРА РІДНОГО КРАЮ

ІВАНЕНКО ЛЮДМИЛА. Валентина Каменчук. «З добром у серці» 11

МАЗУР ЛЮДМИЛА. Ілля Киріак і його «Сини землі» – повість про українське життя в Канаді. 12

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА

КОРШУНОВА ЛЮДМИЛА, САВЧЕНКО ОЛЬГА, КОЧЕРГА ГАЛИНА. Не переболить і не забудеться... (Усний журнал, присвячений пам'яті загиблих у зоні АТО односельців) 2

ДО ДНЯ РІДНОЇ МОВИ

МАКАРЕНКО ЛАРИСА. «Мова барвиста, мова багата...» (Роздатковий матеріал для уроків та позакласних заходів) 2

БАЯК ЄВГЕНІЯ. Ми говоримо українською (Інтелектуально-мовознавчий турнір) 2

ДО 100-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВАСИЛЯ СУХОМЛИНСЬКОГО

БАРАНИЮК ІРИНА. Етичні оповідання Василя Сухомлинського як еталонні твори художньої педагогіки . . . 9

ЯВДОКИМОВА ВАЛЕНТИНА, ІСАЄВА ОЛЕНА. «Я ніколи в житті не належав собі...» (Сценарій заходу для старшокласників) . . . 9

ОЛЕСЬ ГОНЧАР: НАУКОВЕ ПІЗНАННЯ І МЕТОДИЧНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

ЗАВЕРТАЛЮК НІНІЛЬ. «А Гончар залишається» . . . 4

ЧУЧУК ІРИНА. Вивчаємо творчість Олесь Гончара за новою програмою (Урок в 11 класі за новелою «Модри Камень») . . . 4

РУБАН ЛЮДМИЛА. Рядки, обпалені війною (Сценарій вечора пам'яті до 100-річчя від дня народження Олесь Гончара) . . . 4

ВЕЧЕРОВА КАТЕРИНА. Сто запитань і відповідей про Олесь Гончара (Кросворди і літературні диктанти на матеріалі життєтворчості письменника) . . . 4

ЛЕСЯ УКРАЇНКА: НАУКОВЕ ПІЗНАННЯ І МЕТОДИЧНЕ ОПРАЦЮВАННЯ

СКУПЕЙКО ЛУКАШ. Тарас Шевченко у сприйнятті Лесі Українки: грані пізнання . . . 2

КОЗЛОВА ОЛЕКСАНДРА. Перший «екологічний зойк» в українській літературі (Показовий урок за драмою-феєрією «Лісова пісня») . . . 2

КОВТУНЕНКО ЛЮДМИЛА. Уроки за творчістю Лесі Українки . . . 2

НАША ШЕВЧЕНКІАНА

БУТУРЛИМ ТЕТЯНА. Роль позитивного мислення в життєвому сценарії Тараса й Ликерії (Урок за драмою Олександра Забарного «Гришниця») . . . 3

КАРПІНЧУК ГАЛИНА. Михайло Новицький у шевченкознавстві 1920–1960-х років . . . 3

НАЗАРЕНКО ІННА. Шевченків світ... Що ми про нього знаємо? (Інтелектуальна гра) . . . 3

Досліджує вчитель

ЧЕРКАС ОЛЕКСАНДР. Маскулінні доміанти художньої моделі світу у шевченкознавчому космосі . . . 3

***

БОГОСВЯТСЬКА АННА-МАРІЯ. Таємний ангел (Урок у 8 класі за старосвітською баладою Івана Малковича «Із янголом на плечі») . . . 2

БУТУРЛИМ ТЕТЯНА. Літературна відеохвилинка як жанр сучасного відеомистецтва . . . 6

ГАЙВАН ВІКТОРІЯ. Правопис складних прислівників (7 клас) . . . 5

ГОШОВСЬКА ОКСАНА. Відтворення історичних подій з позицій гуманізму у повісті Андрія Чайковського «За сестрою» . . . 10

ДЗЮРАК ОКСАНА. Роздуми про сенс людського життя у світлі творчості Василя Стуса (11 клас) . . . 6

КРИСЮК ВІРА. Якою будеш ти, моя майбутня родино? (Твір-роздум на морально-етичну тему) . . . 1

ОЛЕКСІЄНКО ГАЛИНА. Узагальнення знань із теми «Безсполучникове складне речення» . . . 3

ПЕЧОНЧИК МАРІЯ. Контрольні роботи з української мови (10 клас, профільний рівень) . . . 10

ХРЯЩЕВСЬКА НАДІЯ. Систематизація вивченого про дієслово . . . 6

ЧЕРНЮК ГАЛИНА. У пошуках намиста богині Лади (Урок-квест на повторення правил написання прикметників) . . . 2

ЮДІНА ОЛЕНА. Викривальна і повчальна спрямованість байок Леоніда Глібова «Муха і Бджола» та «Бджола і Мухи» (6 клас) . . . 3

ЮДІНА ОЛЕНА. «Остап Вишня – поет полювання» . . 10

Всеукраїнська XXXII олімпіада з української мови та літератури . . . 6

МОВОЗНАВСТВО

БЕЦЕНКО ТЕТЯНА. Канонічні текстово-образні конструкції в українському та словацькому пісенному фольклорі . . . 2

ДЕНИСКИНА ГАННА, ТРАУЗЕР ГАЛИНА. Забобони як світоглядний феномен у сучасній українській усній народній творчості . . . 4

ДЕНИСКИНА ГАННА, КОБЕЛЕЦЬКА ОКСАНА. Художня палітра Юрія Кобилецького: поєднання стандарту та образності (До 30-ліття пам'яті вченого, письменника, педагога) . . . 1

ЗАДОРЖНИЙ ВАСИЛЬ. Акцентологічний аспект в етимологічних студіях . . . 4

КАЛИТА ОКСАНА. Експресивність наукового стилю (Синтаксичний рівень) . . . 3

КОРОТИЧ КАТЕРИНА. Особливості репрезентації вибачення в листах Лесі Українки . . . 4

МАТВЕЄВА НАТАЛЯ. Двомовність у світі психолінгвістичних досліджень . . . 11

МАЦЬКО ОКСАНА. Мовленнєвий етикет і міжкультурна комунікація . . . 11

МАЦЬКО ОКСАНА. Основні правила етикетного спілкування . . . 5

ПОВОРОЗНИЮК СВІТЛАНА. Етнічні стереотипи татарського народу в творах Михайла Коцюбинського . . . 5

ТИЩЕНКО КОСТЯНТИН. У ті дні, в ті далекі дні... (Перший у світі сюжетний текст) . . . 6

ТИЩЕНКО ОКСАНА. Біблеоклазм: коли й чому палять бібліотеки, або Що спільного у півострова Юкатан та півострова Крим . . . 2

ТОМІЛЕНКО ЛЮДМИЛА. Російсько-українські перекладні словники початку ХХ століття як джерело вивчення українських прізвищ . . . 3

ХОМ'ЯК ІВАН. Мовленнєва культура безпечної життєдіяльності . . . 4

МОВА ab ovo

ТИЩЕНКО ОКСАНА. Уявлення і уява в мовному спілкуванні . . . 12

Авторська рубрика Віталія Радчука

Переклад і логіка . . . 6

Протей чи Янус? (Про різновиди перекладу) . . . 9

До ювілею Івана Ющука

Життя як самовідданість і успіх (Перед'ювілейний діалог КАТЕРИНИ РИБАЛКО з ІВАНОМ ЮЩУКОМ) . . . 10

ОМЕЛЬЧУК СЕРГІЙ. Новаторство Івана Ющука в українській лінгводидактиці кінця ХХ – початку ХХІ сторіччя . . . 10

ЮЩУК ІВАН. Милозвучність української мови	10
До мовних глибин	
ЗАДОРОЖНИЙ ВАСИЛЬ. Цікавий випадок слово- твору. Чому кільцевий нещасніше за кінцевий?	12
МАГІСТЕРСЬКІ СТУДІЇ	
МИХНО ЛЮДМИЛА. Мовноестетична природа українських народних історичних пісень	1
ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО І КОМПАРАТИВІСТИКА	
БИЛОУС ПЕТРО. Стародавні шкільні звичаї	9
БЛИК ОЛЬГА. Молоді роки Ізмаїла Срезневського: студіювання фольклору й організація українського руху в Харкові	10
БРАЙКО ОЛЕКСАНДР. Кінематографічний темпо- ритм у прозі Євгена Гуцала для дітей	1
БОРОНЬ ОЛЕКСАНДР. Як Тарас Шевченко познайомився з Іваном Сошенком (<i>Повернення до проблеми</i>)	10
ВАСИЛЕНКО ВАДИМ. Національна детермінанта Наталки Поклад (<i>Дещо про сучасну поезію для дітей</i>)	11
ВАСИЛЕНКО ВАДИМ. Оповідючи про травму	6
ГЕНЦ АДРІАНА. «Належно трактована» історія літера- тури: концепція Івана Франка	6
ГОРБОЛІС ЛАРИСА. Григорій Костюк і його доба	6
ДАНИЛЕНКО ЛЮДМИЛА. Творча манера автора у психологізації головного персонажа (<i>За романом Валер'яна Підмогильного «Місто»</i>)	2
ЖИГУН СВІТЛАНА. У вирі «Чорного озера» Володи- мира Гжицького	11
ІВАНИЦЬКА СВІТЛАНА, ДЕМЧЕНКО ТАМАРА. Віктор Обюртен, Лесь Курбас, Сергій Єфремов: роздуми про майбутнє мистецтва в роки революцій та катастроф	4
ІЛЬНИЦЬКИЙ МИКОЛА. «Ми так близько долетіли до чудес...» (<i>Штрихи до портрета Дмитра Загула</i>)	5
КАЧАК ТЕТЯНА. Проза Степана Процюка для дітей та юнацтва	5
КОСІНОВА ОКСАНА. Павло Тичина – маестро поетичного слова	10
КОШОВА ІННА. Не біймося говорити про любов (<i>Роздум із досвіду</i>)	1
МАТЮЩЕНКО АНЖЕЛА. Між коном і канонам: нові інтермедіальні інтерпретації української драматургії	4
НАХЛІК ЄВГЕН. Про грішну Єву й необачного Адама: поетичні версії Івана Франка та Василя Симоненка	2
СКОРИНА ЛЮДМИЛА. Франкове слово в україн- ському письменстві 1920-х років (<i>До проблеми визна- чення репертуару прецедентних текстів епохи</i>)	12
СОЦЬКА ТЕТЯНА. Трактатування проблем виховання особистості та формування креативу в тетралогії Анато- лія Дімарова «На коні й під конем»	1
ХАРЛАН ОЛЬГА. Історія Наталі Забіли: зламана доля чи літературний успіх?	6
ФОКА МАРІЯ. Словесні портрети Павла Тичини на межі живопису та скульптури	1
Осібний погляд	
ФЕДОРОВ ВІКТОР. «Собор» Олеся Гончара крізь призму часу	5
БІБЛІОТЕЧКА ВЧИТЕЛЯ-СЛОВЕСНИКА	
ТРЕТЯЧЕНКО АЛЛА. Володимир Підпалій	2
ПІДПАЛІЙ ВОЛОДИМИР. Поезії	2
ХОДАНИЧ ЛІДІЯ. Син Карпат, що жив для України	9
ГРЕНДЖА-ДОНСЬКИЙ ВАСИЛЬ. Поезії	9
ЛЕНСЬКА СВІТЛАНА. «Вітчизні я віддав мій цвіт життя...»: творчість Олеся Бабія на тлі ХХ століття	11
БАБІЙ ОЛЕСЬ. Шукаю людини; Християне	11
ПИСЬМЕННИК ПРО СЕБЕ	
Мія МАРЧЕНКО: Всі помиляються, все швидкоплин- не, тому живи, слухай своє серце, не дай страху поглинути тебе	5
Галина ТКАЧУК: Загалом у дитинстві в мене був спе- ціальний зошит або й чотири-п'ять – моя літературна майстерня	4
Київ. Путівник для чарівників-початківців	4
АКТУАЛЬНІ ДІАЛОГИ	
«Якщо ти щось любиш, то треба говорити про це найкращою мовою» (<i>Інтерв'ю КАТЕРИНИ ДЕВДЕРИ з ДЗВІНКОЮ МАТІЯШ</i>)	3
НОВОЧАСНА ЛІТЕРАТУРА	
ТАТЧИН СЕРГІЙ. Поезії	9
РЕЦЕНЗІЇ	
КІРАЛЬ СИДІР. Методичні моделі вивчення літера- турних напрямів	1
КОХ АЛЛА. Дітки з клітки: молоде покоління українців ХХ ст. у лабетах тоталітарної системи	5
МЕЛЬНИК ІРИНА. Слушні поради з культури усного та писемного мовлення для державних службовців і не тільки...	3
МИХАЙЛОВА ТЕТЯНА, ЄСИПЕНКО ДМИТРО. Близькі, подібні, нетотожні: паремійні та фразеологічні перлини у «Короткому українсько-польському словнику усталених виразів»	9
ТОКМАНЬ ГАННА. Іван Франко – педагог: актуаль- ний, різкий, науково точний, гостро необхідний	4
ДОБА У СЛОВІ	
ІРВАНЕЦЬ ОЛЕКСАНДР. «Тут би варто створити оду...»	2
СЛОВО ПРОЩАННЯ	
ДРОЗДОВСЬКИЙ ДМИТРО. Науковець із «фермен- том любові» (18 листопада 2017 року не стало академі- ка Віталія Дончика)	1
Серцем вона була віддана Україні (<i>Не стало Раїси Вітренко</i>)	2
Поетична сторінка	
ДЗВІНКА МАРІЧКА. Співоча квітка	3
Антологія одного вірша	
ЛУЦЕНКО СЕРГІЙ (2), КОВТУН ВАСИЛЬ (2), ДЗЮБЕНКО-МЕЙС НАТАЛЯ (5, 9)	
Календар пам'ятних дат на 2018 рік (II півріччя)	6
Календар пам'ятних дат на 2019 рік (I півріччя)	12